

Laidiens: **18.08.2017., Nr. 164**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2017/164.9**

Ministru kabineta noteikumi Nr. 476

Rīgā 2017. gada 16. augustā (prot. Nr. 39 29. §)

Dabas lieguma "Jaunanna" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi

*Izdoti saskaņā ar likuma "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām"
13. panta otro daļu, 14. panta otro daļu un 17. panta otro daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

- 1.1. dabas lieguma "Jaunanna" (turpmāk – dabas liegums) individuālo aizsardzības un izmantošanas kārtību;
- 1.2. dabas lieguma apzīmēšanai dabā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu un tās izveidošanas un lietošanas kārtību;
- 1.3. dabas liegumā esošo dabas pieminekļu – aizsargājamo koku – aizsardzības un izmantošanas kārtību.

2. Dabas liegums izveidots, lai nodrošinātu Pededzes upes palieņu saglabāšanu un ar tām saistīto sugu un biotopu daudzveidības aizsardzību.

3. Dabas liegumā ir šādas funkcionālās zonas:

- 3.1. regulējamā režīma zona;
- 3.2. dabas lieguma zona;
- 3.3. dabas parka zona;
- 3.4. neitrālā zona.

4. Dabas lieguma platība ir 1318 ha. Dabas lieguma funkcionālo zonu shēma noteikta šo noteikumu 1. pielikumā.

5. Visā dabas lieguma teritorijā pašvaldības autoceļš Jaunanna–Eizentāle tā zemes nodalījuma joslas platumā ir noteikts kā neitrālā zona.

6. Dabas lieguma robežas dabā apzīmē ar speciālu informatīvu zīmi. Speciālās informatīvās zīmes paraugs, tās izveidošanas un lietošanas kārtība noteikta šo noteikumu 2. pielikumā.

7. Dabas aizsardzības pārvalde nosaka ierobežotas pieejamības statusu informācijai par dabas liegumā esošo īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu atrašanās vietu, ja tās atklāšana var kaitēt dabas aizsardzībai. Šādu informāciju izplata tikai ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju.

8. Dabas aizsardzības pārvalde, izsniedzot rakstisku atļauju šajos noteikumos minētajām darbībām, izmanto dabas aizsardzības plānā iekļauto informāciju un jaunāko pieejamo informāciju par īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem dabas lieguma teritorijā. Dabas aizsardzības pārvaldes atļauja nav nepieciešama darbībām, kurām saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ietekmes uz vidi novērtējumu Valsts vides dienests izsniedz tehniskos noteikumus vai veic ietekmes sākotnējo izvērtējumu.

9. Neitrālā zona izveidota, lai nodrošinātu teritorijas ilgtspējīgu attīstību un saimniecisko izmantošanu.

II. Vispārīgie aprobežojumi visā dabas lieguma teritorijā

10. Visā dabas lieguma teritorijā aizliegts:

10.1. ierīkot atkritumu poligonus;

10.2. audzēt ģenētiski modificētus kultūraugus;

10.3. izmantot citzemju sugas meža atjaunošanā un ieaudzēšanā;

10.4. lietot minerālmēslus un ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus mežaudzēs, izņemot repelentus pārnadžu atbaidīšanai un feromonus koku stumbra kaitēkļu ierobežošanai;

10.5. pārvietoties ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem, tai skaitā ar automašīnām, traktortehniku, motocikliem, tricikliem, kvadricikliem, mopēdiem un sniega motocikliem, ārpus ceļiem un dabiskām brauktuvēm (ne vairāk kā četrus metrus plata neizbūvēta brauktuve meža vai lauksaimniecības zemes apsaimniekošanas un aizsardzības vajadzībām), izņemot gadījumus, ja pārvietošanās ir saistīta ar šo teritoriju apsaimniekošanu, uzraudzību, valsts aizsardzības uzdevumu veikšanu vai glābšanas un meklēšanas darbiem;

10.6. kurināt ugunscurus ārpus speciāli ierīkotām vietām, kuras nodrošina uguns tālāku neizplatīšanos, izņemot ugunscurus pagalmos un ugunscurus ciršanas atlieku sadedzināšanai atbilstoši meža apsaimniekošanu regulējošiem normatīvajiem aktiem un ugunsdrošību un ugunsdzēsību regulējošiem normatīvajiem aktiem;

10.7. dedzināt sausās zāles, virsāju un niedru platības, kā arī meža zemsedzi. Aizliegums neattiecas uz īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu atjaunošanas pasākumiem, kuru veikšanai ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja un par kuriem ir rakstiski informēta par ugunsdrošību un ugunsdzēsību atbildīgā institūcija;

10.8. pļaut lauksaimniecībā izmantojamās zemes un lauces virzienā no malām uz centru. Nelīdzena reljefa apstākļos pļauj slejās virzienā no lauka atklātās malas (arī no pagalma, ceļa, atklāta grāvja, žoga, upes) uz krūmāju vai mežu;

10.9. nosusināt purvus, mežaudzes slapjās minerālaugsnēs un slapjās kūdras augsnēs;

10.10. lietot medībās šāviņus, kas satur svīnu, kā arī atrasties teritorijā ar svīnu saturošu skrošu munīciju (izņemot laiku, kad tiek veikti valsts aizsardzības uzdevumi);

10.11. rīkot ātrumsacensības, to treniņbraucienus un izmēģinājuma braucienus ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem;

10.12. izmantot motorizētus ūdens transportlīdzekļus Pededzes upē;

10.13. uzstādīt vēja elektrostacijas un telekomunikāciju torņus;

10.14. ierīkot purvos dzērveņu plantācijas;

- 10.15. veikt darbības, kuru rezultātā tiek mainīta upju, vecupju un strautu krasta līnija un gultne, izņemot darbības ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju upju dabiskā tecējuma vai ūdenstecēm un ūdenstilpēm piegulošo teritoriju dabiskā hidroloģiskā režīma atjaunošanai;
- 10.16. veikt darbības, kas veicina augsnes erozijas attīstību, izņemot augsnes sagatavošanu lauksaimniecības vajadzībām;
- 10.17. iegūt derīgos izrakteņus, izņemot pazemes ūdens ieguvi personīgajām vajadzībām;
- 10.18. veikt darbības, kuru rezultātā tiek mainīta meža, purva, krūmāja vai lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas kategorija, izņemot dabiski apmežojušās vai dabiski applūdušās zemes lietošanas kategorijas maiņu uz dabā konstatēto zemes lietošanas kategoriju, kā arī darbības ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju šādos gadījumos:
- 10.18.1. upju dabiskā tecējuma atjaunošanai;
- 10.18.2. īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu atjaunošanai, aizsardzībai un saglabāšanai;
- 10.18.3. publiski pieejamu dabas tūrisma un izziņas infrastruktūras objektu (piemēram, taku, skatu torņu, telšu vietu, stāvlaukumu, apmeklētāju centru un informācijas centru) ierīkošanai;
- 10.18.4. ceļu, tehniskās infrastruktūras un inženierbūvju atjaunošanai un pārbūvei, ja tiek mainīts trases platums vai novietojums;
- 10.19. būvēt hidrotehniskas būves un ierīkot meliorācijas sistēmas un veikt to pārbūvi un atjaunošanu, izņemot darbības ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju šādos gadījumos:
- 10.19.1. lai novērstu teritoriju applūšanu ārpus aizsargājamās teritorijas vai līdz šim neapplūdušu teritoriju applūšanu;
- 10.19.2. lai nodrošinātu upju dabiskā tecējuma un ūdenstecēm piegulošo teritoriju hidroloģiskā režīma atjaunošanu;
- 10.19.3. lai nodrošinātu īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu atjaunošanas, aizsardzības un saglabāšanas pasākumu īstenošanu;
- 10.20. ierīkot ierobežotā platībā turētu savvaļas sugu lauksaimniecības dzīvnieku audzētavas un iežogotas platības to turēšanai nebrīvē, izņemot minēto audzētavu un iežogoto platību ierīkošanu pagalmos un dārzos, kā arī ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju, ja tas nepieciešams īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu atjaunošanai;
- 10.21. bojāt vai iznīcināt dabisko zemsedzi, iegūstot sūnas, ķērpjus, savvaļas sēnes, augus un to produktus, kā arī izmantot speciālas palīgierīces savvaļas ogu ievākšanai;
- 10.22. bez Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas:
- 10.22.1. organizēt publiskus pasākumus un nometnes, sporta, piedzīvojumu un citu veidu sacensības brīvā dabā, kurās piedalās vairāk par 60 cilvēkiem (aizliegums neattiecas uz neitrālo zonu);
- 10.22.2. rīkot brīvā dabā Nacionālo bruņoto spēku, civilās aizsardzības un zemessargu mācības.
11. Zemes vienību sadalīšana dabas lieguma teritorijā atļauta tikai tad, ja katras atsevišķās zemes vienības platība pēc sadalīšanas nav mazāka par 10 hektāriem. Šis nosacījums neattiecas uz:

11.1. neitrālo zonu;

11.2. zemes robežu pārkārtošanu;

11.3. zemes vienībām, kas tiek atdalītas dabas tūrisma objektu būvniecībai un tehniskās infrastruktūras atjaunošanai un pārbūvei vai uzturēšanai;

11.4. gadījumu, kad no īpašuma tiek atdalīta zemes vienība ar dzīvojamām un saimniecības ēkām, pagalmu un zemi, kas nepieciešama saimniecības uzturēšanai. Šādā gadījumā uz jaunveidojamās zemes vienības, uz kuras neatrodas ēkas, jaunu ēku būvniecība nav pieļaujama.

III. Regulējamā režīma zona

12. Regulējamā režīma zona izveidota, lai nodrošinātu pret traucējumiem jutīgo īpaši aizsargājamo sugu un to dzīvotņu, kā arī meža biotopu aizsardzību.

13. Regulējamā režīma zonā aizliegta saimnieciskā un cita veida darbība, izņemot šādas darbības:

13.1. kontrolēt teritorijas aizsardzības režīma ievērošanu;

13.2. īstenot ugunsdzēsības un ugunsdrošības pasākumus, kā arī glābt un meklēt cilvēkus;

13.3. pārvietoties pa ceļiem un dabā norādītiem maršrutiem;

13.4. veikt ceļu ikdienas uzturēšanu;

13.5. makšķerēt un medīt;

13.6. uzturēt būvju un infrastruktūras objektus, kā arī atjaunot tos būvniecību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;

13.7. ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju:

13.7.1. veikt zinātniskās izpētes darbus;

13.7.2. īstenot nepieciešamos pasākumus ekosistēmu, īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu atjaunošanai, aizsardzībai un saglabāšanai, ja saņemts sugu un biotopu jomā sertificēta eksperta pozitīvs rakstisks atzinums, kura nepieciešamību nosaka Dabas aizsardzības pārvalde;

13.7.3. veikt ceļu periodisko uzturēšanu un pārbūvi.

14. Lai aizsargātu bioloģiski vecus kokus (kuru caurmērs 1,3 metru augstumā virs koka sakņu kakla pārsniedz 50 centimetru), kurus nomāc vai apēno jaunāki koki un krūmi, regulējamā režīma zonā meža zemēs saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas regulē koku ciršanu mežā, atļauta jaunāko koku un krūmu izciršana kopšanas vai citā cirtē vecā koka vainaga projekcijā un tai piegulošā zonā, izveidojot no kokiem brīvu 10 metrus platu joslu (mērot no vecā koka vainaga projekcijas līdz apkārtējo koku vainagu projekcijām).

IV. Dabas lieguma zona

15. Dabas lieguma zona izveidota, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamo sugu, to dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzību.

16. Dabas lieguma zonā aizliegts:

16.1. bojāt vai iznīcināt (arī uzarot, kultivējot, ieaudzējot mežu, mēslojot ar minerālmēsliem vai šķidrajiem kūtsmēsliem) palieņu pļavas un īpaši aizsargājamo zālāju biotopus;

16.2. stādīt vai ieaudzēt mežu īpaši aizsargājamo zālāju vai purvu biotopus.

17. Dabas lieguma zonā meža zemēs aizliegts:

17.1. veikt mežsaimniecisko darbību un koku un krūmu ciršanu elektrolīniju trasēs no 1. marta līdz 31. jūlijam, izņemot:

17.1.1. meža ugunsdrošības un ugunsdzēsības pasākumus;

17.1.2. bīstamo koku (koki, kas apdraud cilvēku dzīvību un veselību, tuvumā esošās ēkas vai infrastruktūras objektus) ciršanu un novākšanu;

17.1.3. meža nekoksnes vērtību ieguvi;

17.1.4. ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju – nepieciešamos pasākumus ekosistēmu, īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu atjaunošanai, aizsardzībai un saglabāšanai, ja saņemts sugu un biotopu jomā sertificēta eksperta pozitīvs rakstisks atzinums, kura nepieciešamību nosaka Dabas aizsardzības pārvalde;

17.2. cirst kokus galvenajā cirtē un rekonstruktīvajā cirtē;

17.3. cirst kokus kopšanas cirtē, ja mežaudzes pirmā stāva valdošās koku sugas vecums pārsniedz:

17.3.1. priežu un ozolu audzēm – 60 gadu;

17.3.2. egļu, bērzu, melnalkšņu, ošu un liepu audzēm – 50 gadu;

17.3.3. apšu audzēm – 30 gadu;

17.4. atzarot augošus kokus mežaudzēs, izņemot koku atzarošanu elektropārvades un citu lineāro komunikāciju uzturēšanai, kā arī satiksmes drošībai uz ceļiem;

17.5. ierīkot jaunus komersantu (arī mežsaimniecības uzņēmumu) ceļus;

17.6. atjaunot mežu stādot vai sējot;

17.7. cirst kokus, kuru caurmērs 1,3 metru augstumā virs koku sakņu kakla pārsniedz 60 centimetrus, izņemot bīstamos kokus.

18. Dabas lieguma zonā kopšanas cirtē uz cirsmas hektāru saglabā vismaz 15 dzīvotspējīgus vecākos un lielāko izmēru kokus (ekoloģiskos kokus), vispirms saglabājot resnākos (koku caurmērs lielāks par valdošās koku sugas koku vidējo caurmēru) ozolus, liepas, priedes, ošus, gobas, vīksnas, melnalkšņus un kļavas. Ja šādu koku mežaudzē nav, vispirms saglabā apses un bērzus, kā arī kokus ar lieliem un resniem zariem, dobumainus kokus un kokus ar deguma rētām.

19. Dabas lieguma zonā sanitārā cirte atļauta tikai tad, ja slimību inficētie, kaitēkļu invadētie vai citādi bojātie koki rada masveidīgas kaitēkļu savairošanās draudus un var izraisīt mežaudžu bojāeju ārpus dabas lieguma zonas un par to ir saņemts Valsts meža dienesta sanitārais atzinums. Veicot sanitāro cirti, saglabā visus augtspējīgos kokus.

20. Dabas lieguma zonā mežaudzēs uz hektāru saglabā ne mazāk kā 20 kubikmetru sausu stāvošu koku, svaigi vēja gāztu koku un kritalu, kuru diametrs resnākajā vietā pārsniedz 25 centimetrus. Ja to kopējais apjoms ir lielāks, vispirms saglabā resnākos kokus. Pieļaujams izvākt svaigi vēja gāztas egles, kuru apjoms pārsniedz piecus